
Obsah

Úvod	9
Část I	
Historické kořeny politického systému	13
1 Politický systém první Československé republiky <i>Ladislav Cabada</i>	15
1.1 Vznik Československa	15
1.2 Základní principy politického systému	22
1.3 Politické strany	27
1.4 Významné ústavní instituce	34
2.1 Vzestup komunistické strany a jeho historické souvislosti	45
2 Politický systém komunistického Československa <i>Karel Vodička</i>	45
2.2 Základní principy komunistického politického systému	53
2.3 Komunistický mocenský systém	65
2.4 Stranický systém a opoziční hnutí	69
2.5 Ústavní systém federální ČSSR	83
2.6 Národní výbory – hlavní instituce územní státní správy	94
3 K příčinám zhroutilí komunistického systému <i>Karel Vodička</i>	103
3.1 Obecně k teoriím zhroutilí komunistického systému	103
3.2 Motivační krize – prvotní příčina kolapsu komunismu	105

4 Rozpad československé federace <i>Karel Vodička, Ladislav Cabada</i> . . .	115
4.1 Ústavněprávní situace po převratu	115
4.2 Rozdíly politické kultury Čechů a Slováků	116
4.3 Rámcové politické podmínky	121
4.4 Výsledky parlamentních voleb 1992	122
4.5 ODS a HZDS – nutnost koalice	124
4.6 Příčiny česko-slovenského rozdělení	127

Část II

Základní principy politického systému	133
5 Antitotalitní podstata demokracie v České republice <i>Karel Vodička</i>	135
5.1 Podstatné náležitosti demokratického právního státu	136
5.2 Svrchovanost lidu a demokracie	138
5.3 Většinový princip a jeho omezení	143
5.4 Právní stát a lidská práva	145
5.5 Parlamentarismus	153
5.6 Dělbá moci	156
5.7 Dichotomie ústavního textu a politické reality	157

Část III

Občané a politika	161
6 Aspekty české politické kultury <i>Ladislav Cabada</i>	163
6.1 Historické podmínky a vývoj české politické kultury	165
6.2 Rozdíly mezi českou a slovenskou politickou kulturou – příčina rozpadu státu?	168
6.3 Proměny české politické kultury po roce 1989	173
6.4 Perspektivy vývoje české politické kultury	180

Část IV

Organizované zájmy a politický proces	183
7 Zájmové skupiny a prostředkování zájmů <i>Karel Vodička</i>	185
7.1 Intermediární systém České republiky: pojem, vznik, právní rámec	185
7.2 Organizované zájmy a proces transformace	188
7.3 Sociální partnerství	190
7.4 Aktéři sociálního partnerství (odborníky, zaměstnavatelské svazy, vláda)	193
7.5 Další intermediární instituce (občanská sdružení, církve, profesní komory)	195

8	Systém politických stran a vnitrostranické rozhodovací procesy	
	<i>Ladislav Cabada</i>	201
8.1	Znovuzrození systému politických stran	201
8.2	Právní postavení, registrace a zákaz politických stran	204
8.3	Volební systém a chování voličů	205
8.4	Současný systém politických stran	208
8.5	Politická štěpení (cleavages) ve společnosti	210
8.6	Vnitrostranické rozhodovací procesy	212
8.7	Financování politických stran	214
8.8	Hlavní české politické strany	214
9	Masmédia a prostředkování politiky veřejnosti <i>Karel Vodička</i> . . .	233
9.1	Právní rámec	234
9.2	Kontrolní instituce a licenční politika	235
9.3	Masmédia v politickém procesu	235
Část V		
	Státní instituce a politický proces	239
10	Ústavní instituce a jejich funkce v politickém procesu	
	<i>Karel Vodička</i>	241
10.1	Institucionální konsolidace politického systému: obecné poznámky	242
10.2	Parlament	245
10.3	Prezident	255
10.4	Vláda	260
10.5	Zákonodárny proces	262
10.6	Soudní systém <i>Karel Vodička, Karel Šimka</i>	266
10.7	Veřejný ochránce práv	276
Část VI		
	Komunální politika	279
11	Místní státní správa a samospráva <i>Karel Vodička, Karel Šimka</i> . . .	281
11.1	Historické tradice české státní správy a samosprávy	282
11.2	Současná státní správa a samospráva: systém a právní rámec	284
11.3	Obce jako základní orgán místní samosprávy	286
11.4	Kraje jako regionální orgány samosprávy	292
11.5	Místní státní správa: okresy a jejich osud	296

Část VII

Závěr: Šance a rizika transformace	301
12 Transformace politického systému ČR ve středoevropském kontextu	
<i>Karel Vodička</i>	303
12.1 Obecně k problémům tranzice postkomunistických zemí	303
12.2 Konsolidace a její rizika	310
12.3 Příklad konsolidačních úskalí: Slovensko	314
12.4 Příznivý průběh konsolidace: ČR, Polsko, Maďarsko, Slovinsko	320
12.5 Je proces demokratické konsolidace v České republice nezvratný?	324
Prameny a literatura	331
Nejčastěji použité zkratky	342
Autoři	343
Přehled politických stran a hnutí uvedených v textu	344
Jmenný rejstřík	345
Věcný rejstřík	347